

۵۱ - صیام و احکامش

و نیز در کتاب اقدس است قوله عزّ و علا: " یا قلم الاعلیٰ قل یا ملأ الانشاء قد کتبنا علیکم الصّیام ایّاماً معدودات و جعلنا النّیروز عیداً لکم بعد اکمالها كذلك اضائت شمس البیان من افق الکتاب من لدن مالک المبدء و المآب ... کفّوا انفسکم عن الاکل و الشّرب من الطّلوغ الی الافول ایّاکم ان یمنعکم الهوی عن هذا الفضل الّذی قدر فی الکتاب ... و اذا تمّت ایّام الاعطاء قبل الامساک فلیدخلنّ فی الصّیام كذلك حکم مولی الانام "

و در سورة الهیکل قوله الاعلیٰ: " قد کتبنا الصّوم تسعة عشر يوماً فی اعدل الفصول و عفونا ما دونها فی هذا الظّهور المشرق المنیر "

و در لوح زین المقرّبین است: " اما در فقره عید صوم ایّام زائده شهر قبل از ایّام صوم است و بعد وارد در صوم شوند و نوزده یوم تامّ باید صائم باشند و یوم منسوب باسم اعظم که یوم عید است اگر تحویل مثلاً بعد از ظهر یا عصر واقع شود ولو دقیقه ای از روز باشد این یوم عید خواهد بود چه که مثل آن ساعت مثل شمس اعظم است اشراق آن بر کلّ این یوم واقع چون باسم اعظم منسوب است حکم عصر آن مثل فجر عند الله محسوب لذا در هر وقت از یوم که تحویل شود آن یوم عید خواهد بود طوبی للمتعمّین "

و در کتاب اقدس است قوله جلّ و عزّ: " قد عفا الله عن النّساء حین ما یجدن الدّم الصّوم و الصّلوّة "

و قوله الاعلیٰ: " لیس علی المسافر و المریض و الحامل و المرضع من حرج عفا الله عنهم من عنده انه لهو العزیز الوهاب¹ (۱) "

¹ در قرآن است قوله: یرید الله بکم الیسر و لا یرید بکم العسر و فی حدیث الصّوم مصحّحة بفتح صاد و کسرهما مفعله من الصّحّة العافیة و منه صوموا اتصّحوا و فیما صحّ من الحدیث عن محمّد ابن مسلم عن ابی جعفر ع فی قول الله تعالیٰ و علیّ الذّین یطیقونه فدیة طعام مسکین قال ع الشّیخ و الذّی یأخذه العطاش لاجرح علیهما ان یفطرا فی رمضان و یتصدّق کلّ واحد منهما فی کلّ یوم بمدّ من الطّعام و لا قضاء علیهما فان لم یقدروا فلا شئ علیهما و فی حدیث آخر عن محمّد ابن مسلم ایضاً عن الباقر ع قال سمعته یقول الحامل المقرّب و المرضع القلیلة اللّبن لاجرح علیهما ان یفطرا فی شهر رمضان لا تمّهما لا یطیقان للصّوم و علیهما ان یتصدّق کلّ واحد منهما فی کلّ یوم یفطر فیہ بمدمن طعام و علیهما قضاء کلّ یوم افطرا فیہ بقضائه بعد (مجمع البحرین) و قوله تعالیٰ: و علی الذّین یطیقونه فدیة طعام مسکین فمن تطوّع خیراً فهو خیر له و ان تصوموا خیر لکم قیل کان القادر علی الصّوم مخیراً بیّنه و بین الفدی لکن یوم نصف صاع و قیل مدفن تطوّع خیراً ای زاد علی الفدیة فهو خیر له و لکن صوم هذا القادر خیر له ثمّ نسخ

و در رساله سؤال و جواب است :

سؤال از صوم نفوسی که در شهر صیام بأشغال شاقه مشغولند
جواب ، صیام نفوس مذکوره عفو شده ولكن در آن ایام قناعت و ستر لاجل احترام حکم الله و مقام صوم
اولی و احب

سؤال از حدّ صوم مسافر پیاده

جواب حدّ آن دو ساعت مقرر شده اگر بیشتر شود از افطار جائز

سؤال از تعیین سفر.

جواب تعیین سفر نه ساعت از قرار ساعت مصنوع و اگر مسافر در جائی توقف کند و معین باشد توقف او
تا یک شهر بیان باید صائم شود و اگر اقلّ از یک شهر باشد صوم بر او نیست و اگر در بین شهر صوم وارد
شود بجائی که یک شهر بیانی در آنجا توقف مینماید باید سه روز افطار کند و بعد از آن ما بقی ایام صوم را
صائم شود و اگر بوطن خود رسد که دائم الاقامة در آنجا بوده است باید همان یوم اول ورود صائم شود

سؤال در غیر شهر علا اگر نفسی خواسته باشد صائم شود جائز است یا نه و اگر نذر و عهد کرده باشد که
صائم شود مجری و ممضی است یا نه

ذلک بقوله فَمَنْ شَهِدَ مِنْكُمُ الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ و قيل انه غير منسوخ بل المراد بذلك الحامل المقرب و المرضع القبيلة اللبن " باقیمانده از ذیل صفحه قبل " و الشیخ و الشیخیه
کذا عن المفسرین (مجمع البحرین) من خطبة حکاها سلمان الفارسی عن النبی فی آخر یوم من شعبان و هو (شهر الصیام) شهر الصبر و الصبر ثوابه الجنة و هو شهر
شهر المواساة و شهر یزاد فيه رزق المؤمن من فطر فيه صائماً کان له عشق برحمته و مغفرة لذنوبه قلنا یا رسول الله لیس کلنا یجد ما یفطر به الصائم قال یعلی الله هذا الثواب
لمن یفطر صائماً علی مذاقة لبن او تمرة او شربة ماء و من اشبع صائماً کان له مغفرة لذنوبه ... و هو شهر اوله رحمته و اوسطه مغفرة و آخرة عتق من النار و من خفف عن
ملکوته فيه اعتقد الله من النار و عن ابن مسعود رضی الله تعالی عنه ما من عبد صام رمضان فی الضّات و سکوت و ذکر الله تعالی و احلّ حلاله و حرّم حرامه و لم یرتکب فيه
فاحشة الا انسلخ من رمضان یوم ینسلخ الا و قد غفرت له ذنوبه کلها (کتاب تنبیہ الغافلین)

جواب حکم از همان قرار است که نازل شده ولکن اگر نفسی عهد نماید که لله صائم شود بجهت قضاء حاجات و دون آن بآسی نبوده و نیست ولکن حقّ جلّ جلاله دوست داشته که عهد و نذر در اموری که منفعت آن بعباد الله میرسد واقع شود .

سؤال : اگر عید مولود و یا مبعث در ایام صیام واقع شود حکمش چیست
جواب اگر عید مولود و یا مبعث در ایام صیام واقع شود حکم صوم در آن یوم مرتفع است